

~ 1 ~

25.09.2020

דף מידע 243

חברי ארגון נכבדים

[הלכה לעולמה חברת הארגון אלקה שטרם ז"ל](#)

[תמונות מפגישת המשלחת של בילגוראיי עם האדמור מבעלז בפברואר 2020](#)

[מתנדבים, תושבי בילגוראיי, מנקים את בית העלמין היהודי שבעיר](#)

[מתוך הבלוג של פרופ' פאוול שפיבק על חגים יהודיים](#)

[מנהלה החדש של FODZ הקרן לשימור המורשת היהודית Piotr Puchta בביקור בבילגוראיי.](#)

[מידע כללי](#)

לכל חברינו גמר

חתימה טובה

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 2 ~

הלכה לעולמה חברת הארגון אלקה שטרם ז"ל

אלקה שטרם ז"ל הלכה לעולמה בהיותה בת 94. אלקה הייתה נצר למשפחת מיצנר וכשכזאת היו לה קשרי משפחה עם חברי ארגון נוספים. הייתה נשואה לזאב שטרם ז"ל ולבני הזוג היו שלושה ילדים. כל מי שזוכר אותה יוכל לספר על היותה אישה טובת לב שעוזרת לזולת וידועה בשל שמחת החיים שלה. היא ובעלה עלו ארצה בשנת 1948. המידע בדבר מותה הגיע אלינו מאחייניתה יהודית רז שתבדל"א. לראשונה נודענו לאלקה במסע השורשים שערכנו בשנת 2010. למסע זה היא הגיעה יחד עם אחותה הצעירה ממנה דבורה שוורץ שתבדל"א. שתי נשים נמרצות שלמרות שלא היה מקום במסע שהם לא הגיעו אליו עם כל הקבוצה וגילו עניין בכל שהוסבר והוצג בפני הקבוצה, ולמרות שהיינו מגיעים לחניית הערב עייפים, הרי שהן לא ויתרו על יציאה להליכה לסיכומו של יום. בקבלת השבת עם הגיענו לבילגוראיי נערכה ארוחת ערב משותפת עם אנשי בילגוראיי ובתוכם ראש העיר יאנוש רוסלן, ידידנו ארתור בארה, חסידת אומות העולם דנטה מיקולסקה וגבריאלה גורזנט ז"ל האישה שבעיקבות הלשנה הוריה והיהודים שהסתירו נתפסו ונרצחו בבילגוראיי. ארגוננו דאג קודם ליציאה מהארץ לרשום בספר הזהב את אותם ידידים מבילגוראיי, ובקבלת הפנים הענקנו להם את התעודות המעידות על רישום זה. דאגנו שאת התעודות יעניקו למקבליהם "זקני השבת" של הארגון שלנו. אלקה העניקה את התעודה לגבריאלה גורזנט ז"ל. התמונות הבאות של אלקה ואחותה צולמו ברובם במסע שורשים זה.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
 Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
 www.bil-is.com

~ 3 ~

אלקה מעניקה את תעודת הרישום בספר הזהב לגבריאלה גורזנט יושבת משמאל חסידת אומות העולם דנוטה מיקולסקי

אלקה שטרם משמאל, מימין אחותה דבורה ובאמצע חסידת אומות העולם דנוטה מיקולסקי

שתי האחיות אלקה מאחור.

שתי האחיות בבית כנסת ברובע היהודי קיימיז' קרקוב

אלקה עם חברי הקבוצה בבית הכנסת בוורשה

שתי האחיות בארוחת הערב בקבלת שבת בבילגוראיי

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
 ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
 פקס: 03-5718129

~ 4 ~

תמונות מפגישת המשלחת של בילגוראיי עם האדמור מבעלז בפברואר 2020

כזכור, בפברואר 2020 ביקרה בארץ משלחת בראשות ראש העיר יאנוש רוסלן בארץ. המטרה הייתה לחדש את ברית הערים התאומות עם עפולה ולהשתתף בכינוס מוניציפאלי בינלאומי בתל אביב. ביום שלפני שעזבו בחזרה לפולין החליטו חברי המשלח לצאת לסיור בירושלים. חברנו [שמואל עצמון](#) קבע להם מפגש במרכז התורני של בעלז עם האדמו"ר של חסידות בעלז יששכר דב רוקח. כזכור במלחמת העולם השנייה נמלט האדמו"ר דאז, [רבי אהרן רוקח](#), מאירופה עם אחיו רבי מרדכי רוקח ששימש רב בבילגוראיי והם הצליחו להגיע לארץ ישראל, שם התאספה סביבו שארית הפליטה של החסידים. הוא התגורר בתל אביב, שם פתח בית כנסת ברחוב אחד העם. בימות הקיץ ובימים הנוראים שהה בשכונת קטמון ירושלים. לאחר פטירתו מונה לאדמו"ר אחיו הרב האחרון של בילגוראיי [רבי מרדכי רוקח](#). כשנפטר היה בנו בגיל 9. בנו שכונה הינוקא הוא [הרב יששכר דב רוקח האדמו"ר](#) של החסידות היום. מרכז החסידות נמצא בירושלים, שם הוקם [מרכז תורני מפואר](#). בקריית בעלז שבירושלים, שם נבנה המרכז העולמי לתורה וחסידות בעלז במבנה ענק ומפואר, המזכיר את העיצוב של בית הכנסת בעיירה בעלז, בבית הכנסת יכולים להתכנס כ-7000 איש, באולם החתונות שלהם כ-10000 איש. במקום חדרי לימוד ואולפנות החל מהחדר וכלה בישיבה להסמכה לרבנות. נתון מעניין הוא שהם מגישים ביום כ-14000 כוסות קפה. בצמוד למרכז נמצא ביתו של הרבי המכונה 'די גרויסע שטוב' כפי שהיה נקרא בגליציה בפי החסידים, אשר בקומתו התחתונה נמצא אולם הטישים. סביב בית המדרש בנויה קריית בעלז שבה מתגוררים כאלף חסידים. קהילות נוספות קיימות בבני ברק, באשדוד, בבית שמש, בתל אביב, בחיפה, בקריית גת ובגבעת זאב, ובהר יונה (נצרת עילית) וכן בחו"ל: בבורו פארק, במונסי, בויליאמסבורג, בלייקווד, בסטטן איילנד, במונטריאול, באנטוורפן, בלונדון, במנצ'סטר, בציריך, בווינה, במלבורן ובסאו פאולו.

לחסידות מערכת קהילתית רחבה. בד"ץ בשם "מחזיקי הדת", מערכת חינוך לבנים ולבנות שבה לומדים אלפי תלמידים, שבועון בשם "המחנה החרדי", ארגון צהר להחזרה בתשובה וישיבה לבעלי תשובה בשם "תורה ואמונה". לחסידות גם ארגוני חסד פנים קהילתיים לתמיכה בנזקקים, סיוע בחיתון ילדים. ארגון "סעד ומרפא" מפעיל בין היתר מרפאת עזרה ראשונה בקריית בעלז. לחסידות ולאדמו"ר יש גם חלק בהקמת ארגון הידברות, וכן הארגון עזרה למרפא שהוקם על ידי חסיד בעלז אלימלך פירר ואברכי החסידות, בעידוד האדמו"ר. לחסידות קו מידע טלפוני ביידיש בשם "קול בעלזא", שבו חדשות החצר והקהילה וחזרה על דברי תורתו של האדמו"ר בטיש השבועי. לחסידות ארגון שיעורי תורה בשם "יגדיל תורה".

המפגש עם האדמו"ר נעשה ברם הנוכחים לא הורשו לצלם. מלאכת הצילום נתנה לאחד החסידים שהבטיח להעביר תמונות שעכשיו הגיעו לידינו. עד לפגישה עם האדמו"ר קיבל את פניהם ח"כ [הרב ישראל אייכלר](#) מאגודת ישראל וחסיד בעלז.

מימין ראש העיר של בילגוראיי ומשמאל ארתור בארה עם ח"כ ישראל אייכלר, חסיד בעלז

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 5 ~

המפגש עם האדמו"ר מימין יושבים שמוליק עצמון וארתור בארה, משמאל יושב ראש העיר של בילגוראיי יאנוש רוסלן וחברי מועצה, עומד משמאל ח"כ הרב ישראל אייכלר.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 6 ~

האדמו"ר מצולם עם ארתור בארה

האדמו"ר מצולם עם ראש העיר בילגוראיי ארתור בארה לידם עומד ח"כ הרב ישראל אייכלר.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~7~

מתנדבים, תושבי בילגוראיי, מנקים את בית העלמין היהודי שבעיר.

מתנדבים מנקים את בית העלמין היהודי בבילגוראיי.

הקמפיין של ניקוי העולם השנה מתקיים, הפעם מלחמה בפלסטיק במקומות רבים בעיר.

בבילגוראיי התקיימה בתאריכים 18-20 בספטמבר יוזמה של מתנדבים המנקים את הזבל של אנשים שמלכלכים ברשות הציבור. עיקר המלחמה היא בפלסטיק. זאת יוזמה טובה ומחוייבות חברתית המשפרת את איכות הסביבה והחיים בעיר.

מכיוון שלא נמצאו מתנדבים לנקות את החלק הבלתי מגודר שמחוץ לבית הקברות היהודי, התחיל ארגון התרבות ע"ש זינגר לפעול בנושא באמצעות צוות צנוע של שני אנשים [פניתי אל ארתור בבקשה שיגלה לנו מי המתנדבים ופרטי הקשר שלהם כדי שנוכל ליצור אתם קשר ולהודות להם ישירות, טרם קיבלתי תשובה לבקשתי]. השטח המגודר של בית הקברות עצמו נמצא במצב יחסי טוב. הדשא מכוסה, פה ושם שרידי אריזות מחברת "טסקו" הסמוכה [מתחם שבשלב זה נמצא בבעלות פרטית של חברה זאת שיעדה אותו לבניית מרכז קניות], יתכן שאריזות הובאו לשם על ידי הרוח. אבל אין ספק שהרוח לא הביאה את הבקבוקים הפזורים שם. חשוב לדעת שזו לא בעיה גדולה כשמדובר בחלק המגודר של בית העלמין

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 8 ~

למרבה הצער, החלק הלא מגודר ובמיוחד זה שבידי היזם (TESCO שמתכנן לבנות שם שוק ומרכז קניות) הוא סיפור אחר. המתנדבים ניקו את החלק הלא מגודר של בית הקברות שיש גישה חוקית אליו. למרבה הצער, שטח בית הקברות השייך ליזם הוא מעבר להישג ידיהם. חובבי אלכוהול מקומיים לא חסו על בית העלמין שמערב לגדר צמוד לבית העלמין היהודי. ולמרות הכל ניקו גם את בית הקברות הזה [ראה שתי התמונות הבאות].

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 9 ~

אירגון התרבות יצא בקול קורא לציבור וזה הנוסח שלו: "חובבי משקאות אלכוהוליים נכבדים השותים באוויר הפתוח: אתם כנראה דנים בענייני העולם ובפוליטיקה תוך כדי שתייה. אולי אתם מוטרדים מגורלם של כמה בתי קברות פולניים באוקראינה, רוסיה, בלארוס או ליטא. שערו בנפשותיכם שיהודים אינם אדישים לגורל אבותיהם. אז בבקשה, עד כמה שאתם יכולים. בחרו לכם מקום אחר. אל תשתו ואל תשאיר אשפה, ואם כבר יש לכם צורך כל כך לא אנושי לעשות זאת כאן, נקו אחרי עצמכם.

בעלי TESCO: אתם אחראים לנקיון סביב הנכס שלכם. האשפה ושרידי הרכישות בחנויות שלכם הם שמזהמים את הסביבה ואת אזור בתי העלמין. תנו לאבטחה ליעץ לרוכשים לא לכלוך. העמותה שלנו ביקשה שוב ושוב להפנות מצלמה אחת לאתר בית הקברות. אבל זה לא השפיע עליכם, אולי עכשיו. בעלים של חלק זה של בית העלמין היהודי: נא לנקות לאחר חובבני אירועים בחיק הטבע או אפשרו למתנדבים לעשות זאת. אנא שלחו כל הסכמה לכתובת הדואר האלקטרוני הבאה: baszewis.singer@gmail.com

מתנדבים יקרים: אנו מתרשמים מאוד מעבודתכם ונכונותכם. רק אנשים גדולים רואים צורך לעזור לאנשים אחרים, לבעלי חיים, לצמחים ולסביבה כולה. תודה על מה שאתם עושים. אנא שימו לב גם לבית העלמין היהודי. אנא צרו איתנו קשר בכל פעם שתמצאו להיות מעורבים ועזרו לשמור על ניקיון המקומות הללו.

<https://singersociety.blogspot.com/2020/09/sprzatanie-swiata.html?fbclid=IwAR3I6QLUpzXd6FGiZAs9bUVXuqh4-ifMiAN3v7pLT7iZ01hiO1R9lftfVUbs>

אגודת התרבות של בילגוריי ע"ש I. B. זינגר. מופעל על ידי Blogger.

להלן הפירסום המקורי בפולנית

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 10 ~

BOKER TOV

Ile Polaka jest w Żydzie i Żyda w Polaku? Opowiadamy o wspólnej historii i teraźniejszości.

sobota, 19 września 2020

Sprzątanie Świata.

Tegoroczna akcja Sprzątanie Świata odbywa się w dniach 18-20 września, tym razem pod hasłem: "Plastik? Rezygnuję. Redukuję. Segreguję". W wielu punktach naszego miasta wolontariusze sprząkali śmieci po lekkomyślnych ludziach. Ta dobra inicjatywa i zaangażowanie społeczne czynią nasz lokalny świat lepszym, a środowisku pozwala na wytchnienie.

Ponieważ nie znalazł się nikt chętny na posprzątanie nieogrodzonej części cmentarza żydowskiego ruszyliśmy do akcji w skromnej ekipie dwóch ludzi. Sam ogrodzony teren cmentarza jest w dobrej kondycji. Skoszona trawa, gdzieś tam walają się pozostałości po opakowaniach z pobliskiego TESCO, które być może przyniosł tutaj wiatr. Jednak na pewno wiatr nie przyniósł butelek. Całych i rozbitych. Nie jest to duży problem jeżeli chodzi o ogrodzoną część cmentarza.

Follow by Email

Email address...

Submit

POPULARNE POSTY

Sprzątanie Świata.

Tegoroczna akcja Sprzątanie Świata odbywa się w dniach 18-20 września, tym razem pod hasłem: "Plastik?

Rezygnuję. Redukuję. Segreguję&q...

ARCHIWUM

wrzesień 2020 (2)

Zgłoś nadużycie

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 11 ~

Sprzątnęliśmy tę część nieogrodzonego cmentarza, do której mamy legalny dostęp (od TESCO). Niestety teren cmentarza należący do przedsiębiorcy jest poza naszym zasięgiem. Lokalni miłośnicy trunków nie oszczędzili także cmentarza morowego (przylegającego do cmentarza żydowskiego). Ten cmentarz także posprzątałimy.

Teraz apel.

Czcigodni miłośnicy trunków na świeżym powietrzu: zapewne podczas spożywania trunków dyskutujecie o świecie i polityce. Może was wzburza los części polskich cmentarzy na Ukrainie, Rosji, Białorusi czy Litwie. Łatwo skojarzyć, że nie jest obojętny Żydom los ich przodków. Więc proszę najpokorniej jak potrafię. **USZANUJCIE TO MIEJSCE.** Nie pijcie i nie zostawiajcie śmieci, a jeżeli już macie taką nieludzką potrzebę, to posprzątajcie po sobie.

Właścicieliu TESCO: zachowaj się odpowiedzialnie i sprzątaj wokół swojej posesji. To śmieci i pozostałości po zakupach z Państwa sklepu zanieczyszczają okolice i teren cmentarzy. Niech ochrona zwraca uwagę kupującym, aby nie śmieć. Nasze stowarzyszenie wielokrotnie prosiło o przekierowanie jednej kamery na stronę cmentarza morowego. Bez skutku. Może teraz.

Właścicieliu części cmentarza żydowskiego: prosimy o posprzątanie po amatorach imprez na świeżym powietrzu lub zezwolenia na to wolontariuszom. Ewentualną zgodę proszę przesać na adres mailowy: baszewis.singer@gmail.com.

Szanowni wolontariusze: pozostajemy pod ogromnym wrażeniem Waszej bezinteresownej pracy. Tylko wielcy ludzie widzą potrzebę pomagania innym ludziom, zwierzętom, roślinom i całemu środowisku. Dziękujemy za to co robicie. Prosimy także o zwrócenie uwagi na cmentarz żydowski i morowy. Prosimy o kontakt w każdym przypadku chęci zaangażowania i pomocy w utrzymaniu czystości tych miejsc.

baszewis.singer@gmail.com.

~ 12 ~

מתוך הבלוג של פרופ' פאוול שפיבק על חגים יהודיים.

ידידנו פרופ' פאוול שפיבק [Paweł Śpiwak](#), הוא יו"ר ארגון התרבות ע"ש בשביס זינגר בבילגוראיי. הוא פרופ' לסוציולוגיה [באוניברסיטת וורשה](#), היסטוריון, סופר ופוליטיקאי לשעבר. הוא נבחר לבית הנבחרים הפולני, הסיים [Sejm] בשנת 2005 והיה חבר בית הנבחרים עד 2007 כשפרש מהפוליטיקה ולא העמיד עצמו מחדש לבחירה. בשנת 2011 הוא מונה ע"י שר התרבות והמורשת הלאומית של פולין למנהל [המכון והארכיון ההיסטורי היהודי בוורשה](#) ומעסיק עשרות חוקרים במכון זה. [רבים מחברי הארגון שלנו שיצאו אתנו למסעות שורשים פקדו במסגרת המסעות את המכון הזה]. הוא בנה של הסופרת הנודעת אנה קמינסקה.

את פרופ' שפיבק היכרתי לראשונה בשנת 2010 כשלימד שנה אחת באוניברסיטה העברית בירושלים. הוא אפילו התגורר בביתי מספר ימים.

פרופ' שפיבק מנהל בלוג. מתוך הבלוג שלו פרסום של השבוע האחרון בו הוא מסביר לקוראיו בשפה פשוטה על החגים היהודיים:

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 13 ~

"בואו נדבר על חגים יהודיים. חלק ראשון. שנה חדשה. [בתרגום מפולנית]"

זה זמן טוב לדבר על חגים יהודיים .

בין 18 ל- 20 בספטמבר חגגו היהודים את השנה החדשה. תאריך החג הזה אינו קבוע מכיוון שהוא מחושב על פי לוח השנה הירחי. ולפיו, השנה החדשה חלה בחודש תשרי. בהמשך יהיו פרקים נוספים על לוח השנה היהודי. את היום הזה לא חוגגים במחוות רבות מדי. ואם כבר אוכלים בערב החג תפוח בדבש, מעלים משאלות לשנה טובה ומתוקה. התפוח דומה לפרי גן עדן, ודבש הוא סמל לכוח. חלה מעגלית מוגשת כאות למחזורי חיים, הרימון מוגש גם בגלל הזרעים הרבים ומגיע עם משאלה – להכפלה וריבוי. הרעיון החשוב ביותר הוא החלטת אלוהים לגבי מי יכתב ולאיזה ספר. ביום זה אנו מתחברים לאלוהים כמו לשופט העליון. הצדיקים ייכנסו לספר החיים, הרעים בספר המוות. בעשרת הימים הבאים יש לנו סיכוי לשנות את החלטת האל בתשובה אמיתית ובהבטחה לשיפור. צריך ללכת אלה שעשינו שחטאנו או פגענו בהם ולבקש סליחה באופן אישי. הכל מתחיל בטקס שנקרא תשליך. הוא הוצג יפה על ידי ג'ירימסקי בציור המופיע להלן.

נראים בו החסידים, כל אחד בנפרד, עומדים ליד הוויסלה, ודאי קוראים את תהילים 118: מן-המצר קראתי יה ענני במרחב יה: 6 יהוה לי לא אירא מה-יעשה לי אדם: 7 יהוה לי בעזרי ואני אראה בשנאי: 8 טוב לחסות ביהוה מבטח באדם: 9 טוב לחסות ביהוה מבטח בנדיבים: 10 כל-גוים סבבוני בשם יהוה כי אמילם: 11 סבוני גם-סבבוני בשם יהוה כי אמילם: 12 סבוני כדבורים דעכו כאש קוצים בשם יהוה כי אמילם: 13 דחה דחיתני לנפל ויהוה עזרני: 14 עזי וזמרת יה ויהי-לי לישועה: 15 קול רנה וישועה באהלי צדיקים ימין יהוה עשה חיל: 16 ימין יהוה רוממה ימין יהוה עשה חיל: 17 לא אמות כיאחיה ואספר מעשי יה: 18 יסר יסרני יה ולמות לא נתנני: 19 פתח-לי שערי-צדק אבא-בם אודה יה: 20 זה-

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

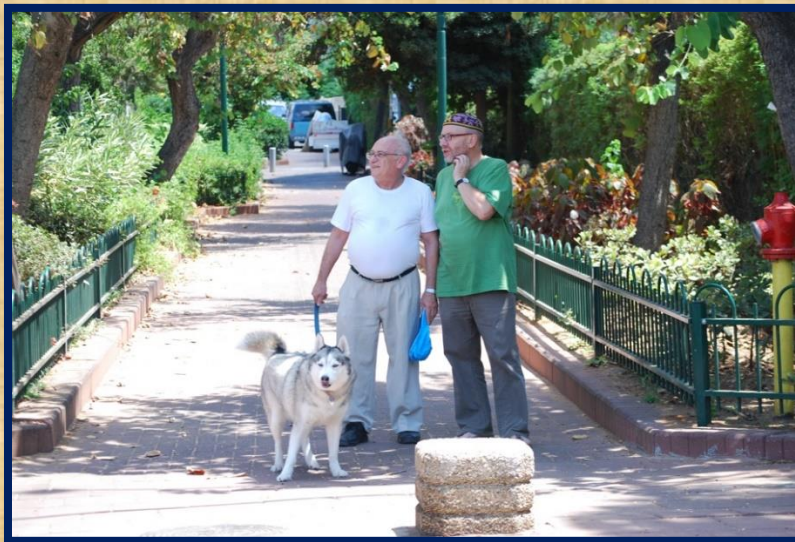
~ 14 ~

השער ליהנה צדיקים יבאו בו: 21 אורך כי עניתני ותהיילי לישועה: 22 אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה: 23 מאת יהנה היתה זאת היא נפלאת בעינינו: 24 זה היום עשה יהנה נגילה ונשמחה בו: 25 אנא יהנה הושיעה נא אנא יהנה הצליחה נא: 26 ברוך הבא בשם יהנה ברכנוכם מבית יהנה: 27 אל יהנה ויאר לנו אסרו-חג בעבתיים עד-קרנות המזבח: 28 אלי אתה ואורך אלהי ארוממך: 29 הודו ליהנה כי טוב כי לעולם חסדו"

יש לומר תפילות לתשליך על מים זורמים חופשיים אליהם נזרקים פירורי לחם כסמל להתרת החטאים. קול השופר, שופר הדומה לקרנות הר סיני, קורא לתשובה. זה כמו שיחת השכמה. הצו להקשיב לשופר הוא אחד החשובים ביום החג. זה קשור למילים בספר ויקרא (כג, כג); "דבר אל בני ישראל לאמר בחדש השביעי באחד לחדש יהיה לכם שבתון זכרון תרועה מקרא קדש תשרי הוא החודש השביעי בשנה. כאמור, יש לנו 10 ימים להסתדר עם אלוהים ועמיתינו. מה יקרה אחרי הימים האלה? יום כיפור, אבל עוד על כך בסיפור הבא. בינתיים שנה טובה!

פרופסור פאוול שפיאק

עם פרופ' שפיבק בזמן ששהה בישראל.

ישראל בר-און עם פרופ' שפיבק בזמן שהארח בביתו.

רבקה ניב עם פרופ' שפיבק על שפת הים בתל אביב.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 15 ~

מנהלה החדש של FODZ הקרן לשימור המורשת היהודית Piotr Puchta בביקור בבילגוראיי.

מנהלה החדש של FODZ הקרן לשימור המורשת היהודית Piotr Puchta בביקור בבילגוראיי. **פיוטור מונה לאחרונה כמנהל הקרן** וכבר מגלה מעורבות מסיבית באתרים היהודיים שבטיפול הקרן בערים ועיירות ברחבי פולין. הוא גם הגיע לבילגוראיי ונוצר קשר ידידות פורה בינו לבין ידידנו ארתור בארה. אנו זקוקים בעיקר להשפעת הארגון שפיוטר עומד בראשו כדי לפתור מספר בעיות הקשורות בבית העלמין היהודי הבילגוראיי בעיקר בחלק שמחוץ לבית העלמין המגודר. במייל שקיבלתי מארתור בארה הוא מספר שהוא עזר לפיוטור ליצור קשר עם ראשי הערים של פרמפול, שברשין ויוזפוב כדי לפעול לגידור בתי העלמין היהודיים של אותן עיירות. ארתור מוסיף שתוצאות הקשרים שיצר הניבו תוצאות טובות. במאמר מוסגר יאמר שאופיו הנוח של המנהל החדש מתקבל בתגובות אוהדות ורצון לשיתוף פעולה, וזאת בניגון למתחים שהיו חלק בלתי נפרד בין קודמתו בתפקיד, מוניקה קרבצ'יק, שהכריזה 'מלחמת עולם' עם ארגון התרבות ע"ש זינגר, עם ראש העיר רוסלן ואפילו אתי, כשביקשנו את עזרתה בטיפוח ושימור בית העלמין היהודית בבילגוראיי, אפילו התנגדה להעביר את מפתח שער בית העלמין, מאדם מפוקפק שמינתה להיות אחראי עליו, לידי העיר כדי שיטפלו בעצמם בהזנחה שפשטה בו. ורק בסיוע חברתנו לילי האבר הצלחנו לשכנע אותה. ארתור מציין שכבר עכשיו יש תכניות משותפות הנוגעות לבילגוראיי כשהחשוב ביותר הוא גידור הקטע של בית העלמין שמחוץ לגדר זה הנמצא בידי חברת מרכז הקניות TESCO, זה המקום המאפשר מצידו חדירה של שיכורים ואנשים חסרי אחריות לבית העלמין שלנו וזיהומו. בין היתר יטפלו גם במצבות המונחות במפוזר על פני אדמת בית העלמין, והבטחתו של פיוטור להפעיל את השפעתו לניתוב משאבים כספיים לפעילויות חינוכיות. למייל מצורפות תמונות של שניהם מהביקור בבילגוראיי ובבתי עלמין יהודיים בערים הסמוכות.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 16 ~

על הארגון FODZ. www.fodz.pl

בתחילתה של המאה העשרים פולין הייתה ביתם של 3.5 מליון יהודים ובפרוץ המלחמה מנו כשליש מהאוכלוסייה בחלקים רבים של הארץ לרבות הבירה וורשה. חצי מהיהודים שניספו בשואה היו מפולין. ובערך 80% מיהודי ארה"ב מחפשים את שורשיהם בפולין.

הקרן לשימור המורשת היהודית (FODZ) היא היום אחד הארגונים החשובים ביותר שמעורבים בפעילות הגנה של אנדרטאות ואבני זיכרון כמו גם אתרים יהודיים של תרבות מלפני מלחמת העולם השנייה בפולין. הארגון הוקם בשנת 2002 ע"י איגוד הקהילות היהודיות בפולין והאירגון הסיוע והפיצויים העולמי שמושב בלונדון (WJRO).

מטרת הארגון היא לשמר את ולהגן ולהנציח את האתרים ששרדו ומונומנטים של מורשת תרבותית יהודית בפולין. בעיקר בתי כנסת ובתי עלמין [באחריותם כ 1200 בתי עלמין יהודיים]. הארגון שיפץ ועדין משפץ בתי כנסת במקומות בהם הייתה אוכלוסייה יהודית גדולה, בין היתר בערים כמו Kraśnik, Łańcut, Przysucha, Rymanów, Jarosław, and Przemyśl, Zamość. שימור בתי העלמין כולל עבודות ניקוי, שיפוץ, גידור, התקנת שערים, סימון והקדשות. הארגון משתף מאפשר גם לאנשים ולמשפחות ששורשיהם בפולין להגיע וליצור קשר מחדש עם מקומותיהם של קודמיהם ומשפחותיהם ועם אתרי המורשת שלהם.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 17 ~

מידע כללי: [באדיבות גיל פאר יו"ר ארגון מדריכי פולין].

רוצחי אושוויץ מבט מעמיק

בהרצאה השנייה על האנשים הרעים באושוויץ, שהעביר בני מרום במסגרת פעילות עמותת מדריכי המשלחות לפולין ומנחילי זיכרון השואה, מרחיב בני על כמה מהאנשים במנגנון הרצח של אושוויץ. לצפייה-

<https://youtu.be/pFvr4QzTRFY>

למעוניינים לצפות בהרצאה הראשונה - "אלבום הצילומים של רוצחי אושוויץ" -

<https://www.youtube.com/watch?v=-jUcCb18bUA&t=9s>

למי ששמע את ההרצאה ודואג - החלק על הרופאים בשלבי עריכה ויעלה בקרוב לרשת לקראת הרצאת ההמשך של בני בנושא (ראו בהמשך).

סיור וירטואלי ב-360 מעלות במוזיאון מרתף השואה

<http://www.baba-mail.co.il/content.aspx?emailid=47653>

שמונה סיפורי חסידי אומות עולם ברחבי אירופה

<http://www.baba-mail.co.il/content.aspx?emailid=47652>

על נאצים וסמים אחרים

הרצאתו של איתי בר, במסגרת הקתדרה המקוונת של בית לוחמי הגטאות, זמינה לצפייה בקישור-

<https://www.youtube.com/watch?v=8eeWMecEdvc>

מבחר הרצאות בהשראת סדרות בית התפוצות

בית התפוצות העלה סדרת הרצאות, חלקן בנושאי העניין שלנו וחלקן לידיעה כללית (כל אחד בוחר לעצמו).

<https://www.bh.org.il/he/event/%d7%9e%d7%91%d7%97%d7%a8-%d7%94%d7%a8%d7%a6%d7%90%d7%95%d7%aa-%d7%91%d7%94%d7%a9%d7%a8%d7%90%d7%aa-%d7%a1%d7%93%d7%a8%d7%95%d7%aa-%d7%91%d7%99%d7%aa-%d7%94%d7%aa%d7%a4%d7%95%d7%a6%d7%95%d7%aa-%d7%91>

<https://www.bh.org.il/he/event/%d7%9e%d7%91%d7%97%d7%a8-%d7%94%d7%a8%d7%a6%d7%90%d7%95%d7%aa-%d7%91%d7%94%d7%a9%d7%a8%d7%90%d7%aa-%d7%a1%d7%93%d7%a8%d7%95%d7%aa-%d7%91%d7%99%d7%aa-%d7%94%d7%aa%d7%a4%d7%95%d7%a6%d7%95%d7%aa-%d7%91>

<https://www.bh.org.il/he/event/%d7%9e%d7%91%d7%97%d7%a8-%d7%94%d7%a8%d7%a6%d7%90%d7%95%d7%aa-%d7%91%d7%94%d7%a9%d7%a8%d7%90%d7%aa-%d7%a1%d7%93%d7%a8%d7%95%d7%aa-%d7%91%d7%99%d7%aa-%d7%94%d7%aa%d7%a4%d7%95%d7%a6%d7%95%d7%aa-%d7%91>

<https://www.bh.org.il/he/event/%d7%9e%d7%91%d7%97%d7%a8-%d7%94%d7%a8%d7%a6%d7%90%d7%95%d7%aa-%d7%91%d7%94%d7%a9%d7%a8%d7%90%d7%aa-%d7%a1%d7%93%d7%a8%d7%95%d7%aa-%d7%91%d7%99%d7%aa-%d7%94%d7%aa%d7%a4%d7%95%d7%a6%d7%95%d7%aa-%d7%91>

<https://www.bh.org.il/he/event/%d7%9e%d7%91%d7%97%d7%a8-%d7%94%d7%a8%d7%a6%d7%90%d7%95%d7%aa-%d7%91%d7%94%d7%a9%d7%a8%d7%90%d7%aa-%d7%a1%d7%93%d7%a8%d7%95%d7%aa-%d7%91%d7%99%d7%aa-%d7%94%d7%aa%d7%a4%d7%95%d7%a6%d7%95%d7%aa-%d7%91>

משפט אייכמן - צד ההגנה

צביקה ברגשטיין הציג בפנינו את טיעוני ההגנה במשפט אייכמן ואת האווירה סביב המשפט כפי שבאה לידי ביטוי בעיתונות התקופה.

https://youtu.be/eK_yl5mGayU

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il

ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il

פקס: 03-5718129

~ 18 ~

המערכה הצבאית והדיפלומטית עם כיבוש פולין בספטמבר 1939

בתחילת ספטמבר צוינו 81 שנים לפלישה הגרמנית והרוסית לפולין, דבר שיתרחב בהמשך למלחמת העולם השנייה. שתי הרצאות במסגרת מדריכים בסלון הציגו את הצד הצבאי והדיפלומטי של ראשית המלחמה. דר' דני עוזיאל בהרצאתו "הבליצקריג הראשון: מסע המלחמה הגרמני-סובייטי בפולין" הציג בעיקר את הצד הצבאי של התקופה ואת השלכותיו על המשך ההתנהלות הנאצית במלחמה.

דר' יעקב פלקוב בהרצאתו "עסקת המאה שכשלה? מאמץ לא ידוע של הגרמנים לסיים את פלישתם לפולין מיד לאחר פתיחת המערכה" הביא ממצאים חדשים ממחקר אותו הוא עתיד לפרסם על המגעים הדיפלומטיים הגרמנים לסיים את המלחמה לאור הצלחתם הצבאית בפולין.

לצפייה - https://youtu.be/Ykd_Hws4Yjc

במהלך ההרצאה הוזכרה התנגדות המשמעותית הפולנית בבזורה באמצע ספטמבר. על הקרב ניתן לצפות ב-
https://www.youtube.com/watch?v=-Zt_Q7J3zTY&feature=youtu.be

מהרצאות בית טרזין

אמי היקרה. סיפורה של משפחת חוצן (Chotzen) מברלין. מרצה - ענבר חוצן צלינקר

<https://www.youtube.com/watch?v=Kch130Fknac&pp=wglECgIIAQ%3D%3D>

מהרצאות בית לוחמי הגטאות

חייה הכפולים של הקשרית בלה יערי חזן מרצה - יובל חיימוביץ

<https://www.youtube.com/watch?v=aWNlmyfJkns&pp=wglECgIIAQ%3D%3D>

הרצאות ופעילות לשבוע הבא:

29/9/20 בשעה 11:00

מכון אייבשיץ הנאום בארמון הספורט - לפני ומאחורי הקלעים מרצה - שירה אמגר

<https://us02web.zoom.us/j/81683718993>

29/9/20 בשעה 20:00

"טוב מראה עיניים" - תרומתה של האמנות הוויזואלית לתיעוד ההיסטורי של גטו טרזיינשטאט
מרצה: תמי קינברג, מנכ"לית בית טרזין

<https://us02web.zoom.us/j/83686726829>

בברכת גמר חתימה טובה
ישראל בר-און ורבקה ניב.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129